

การเปลี่ยนแปลงที่ มีแผนและ ไม่มีแผน ในสังคมไทย ความล้มพั่นธ์กับแนวโน้ม ในสังคมโลก

ขัตติยา กรรมสุต

สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สรุปนำ

การเปลี่ยนแปลงในสังคมมีอยู่สองลักษณะที่สำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลงที่มีแผน และไม่มีแผน การเปลี่ยนแปลงในสังคมดัง ๆ ของโลกนี้จะบันนี้ ส่วนใหญ่มักเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีการกำหนดติกิสทางไว้ก่อน นั่นคือ การเคลื่อนไหวจากขบวนประเพณีดังเดิมมาเป็นวัฒนธรรม “สมัยใหม่”

การเปลี่ยนแปลงที่มีแผนนั้นจำแนกออกเป็นแบบที่มีการวางแผนเพียงบางส่วน และการวางแผนแบบทั้งมวล แบบแรกขึ้นอยู่กับบุคคลหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นผู้นำทาง และไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผสมผสานกับรูปแบบของสังคมโดยส่วนรวม แบบหลังมักจะเป็นความพยายามของกลุ่มที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ อันมีจุดมุ่งหมายร่วมกันเพื่อพัฒนาสังคมทั้งมวลให้เป็นไปได้อีกต่าง ราบรื่น แบบหลังนี้อาจจะไม่เป็นจริงหรือเป็นจริงในสภาวะที่เปลี่ยนแปลง หรือเป็นจริงในสภาวะที่ไม่เปลี่ยนแปลงก็ได้ ความเป็นไปได้ในลักษณะที่สามนี้ถือว่ามีประสิทธิผลสูงสุดอย่างคงที่

แบบอย่างทางประวัติศาสตร์

นักสังคมวิทยาจากหลาย派 เป็นนักประวัติศาสตร์ผู้ไม่สมหวัง หากเข้าพำนัชให้แนวโน้มในระยะยาวเพื่อเตรียมถึงปรากฏการณ์ทางสังคมวิทยาที่เกิดขึ้นปัจจุบันว่า สังคมก้าวหน้า เสื่อมถอยลง หรือหมุนเวียนเป็นวัฏจักร (คือ ทั้งสองอย่าง) ปัจจุบันเป็นผู้นำสังคมหรือว่าสังคมจำต้องดำเนินไปตามวิถีทางที่หลักเลี้ยงไม่ได้? สังคมทั้งหลายจำต้องวัดนาไปตามขั้นตอนต่าง ๆ หรือไม่ Etzioni¹ ได้เสนอชุดของคำตอนที่น่าสนใจต่อคำตอนเหล่านี้ไว้มาก ทั้งที่เป็นทางเลือกของ Spencer, Weber, Marx และของตัวเขาเอง แต่ความเห็นเหล่านี้ก็ทดสอบไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่มีตัวอย่างมาให้เห็น แต่ แล้วความเห็นดังกล่าวก็คงเป็นได้เพียงการอภิปรายทางวิชาการ มากกว่าที่จะใช้แก่ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งรู้ดีว่าต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้จริง ในบทความนี้ผู้เขียนขอตั้งข้อสมมติเบื้องต้นไว้ว่าสังคม เป็นองค์การที่มีดีหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับแรงกดดันภายในสังคมนั้นเอง หรือแรงกดดันจากภายนอกอันเป็นผลเนื่องมาจากการผู้นำ หรืออาจเกิดขึ้นโดยไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งใด ๆ ที่กล่าวมานั้นเลยก็ได้

แต่สิ่งที่ใกล้ชิดกับสภาวะการณ์ปัจจุบันนี้ ก็คือการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเกือบทั่วทุกมุมโลก ก่อนหน้านี้เมื่อสังคมดัง ๆ

บทความนี้แปลจากบทความภาษาอังกฤษชื่อ “Planned and Unplanned Change in Thai Society” ซึ่งผู้เขียนเสนอในการประชุมกุ่มของ Associated Country Women of the World, สาขา Tokyo Japan, 1983

บั้นนี้การติดต่อสื่อสารอยู่ในวงจำกัด สังคมเหล่านี้ก็สามารถ ดำเนินไว้ชั่วขณะประเพณีดังเดิมได้ แต่เมื่อบันนี้วัฒนธรรมของโลกหรือ สังคม “สมัยใหม่” ได้ก้าวไปเป็นมาตรฐานที่ใช้วินิจฉัยประเทศาติ ทั้งหลาย ทั้งปัจจุบันเป็นมาตรฐานที่ทุกประเทศหวังจะมุ่งไปสู่ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเนื่องจากจะมีได้เกิดจากแผนเท่าไหร่นัก และมักจะ ตรงกันข้ามกับเจดีย์งานของกลุ่มนอร์กย์นิยม แต่เกิดจากพลังของ “กฎหมายแห่งเวลา” และการยอมรับของมวลชนมากกว่า

Etzioni² เห็นว่า “ความทันสมัย” นั้น มีลักษณะ 8 ประการ คือ (1) อัตราการเกิดและการตายลดลงของอายุรุ่ว (2) ความสำคัญของครอบครัวและการพึ่งพาอาศัยครอบครัวลดลง (3) ระบบสังคมเปิดกว้างขึ้นทำให้การเลื่อนขั้นทางชนชั้นของบุคคล สะดวกขึ้น (4) โครงสร้างทางการเมืองแบบผู้พันธุ์หรือแบบก้าวเดิน เปเปลี่ยนมาเป็นแบบราชการ (ไม่ว่าจะเป็นประชาติปัจดิการหรือเผด็จการก็ตาม) (5) อิทธิพลของศาสนาลดลง (6) การศึกษามีความสำคัญเพิ่มขึ้น (7) ระบบวัฒนธรรมเป็นอย่างเดียวกันเนื่องจาก การศึกษาและคนนาคนแบบมวลชน และ (8) มีการค้า การตลาด และการอุดสาಹกรรมเพิ่มขึ้น

การยอมรับหรือการปฏิเสธความทันสมัยนี้จะต้องครบถ้วน ทั้ง 8 ประการ หากมีอุดสาหกรรมที่ต้องสูญเสียศาสนา หากมี อัตราเกิดและตายลดลง ครอบครัวจะไม่เข้มแข็ง สิ่งเหล่านี้ถูกต่อ ต้านอย่างรุนแรงจากผู้กำหนดนโยบายที่ปกป้องในเรื่องครอบครัว และศาสนา โดยอิทธิพลของสังคมสิ่งนี้คือพลังของสังคม Khomeini นั้น เป็นผู้ถูกต้องที่เดียวในการที่เขามีเคลื่อนไหวศรีโกรศพท์หรือชักโกร เพื่อสนับสนุนความเชื่อถือทางศาสนาแบบดั้งเดิมอย่างรุนแรงของ เขาย การดำเนินชีวิตแบบสมัยใหม่กับการคิดอย่างทันสมัยนั้นย่อม มีความสัมพันธ์กัน

การเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีแผน

สำหรับประเทศไทยนั้น ตัวอย่างสำคัญของการเปลี่ยนแปลง แบบไม่มีแผน คือการที่คนในชนบทพากเพียรมาอยู่ในเขตเมือง (โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร) ในปัจจุบัน ฯ นี้แรงงานชายหญิงที่ไร้ฝีมือจำนวนมหาศาลหลังไหหลำเข้าไปอยู่ในเมืองถึง ๙๒,๑๐๕ คน³ ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตทางเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ ภาคกลางลดลง และการผลิตทางอุดสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร เพิ่มปริมาณขึ้น ในช่วงสิบปีนับแต่ ค.ศ. 1970 (พ.ศ. ๒๕๑๓-๒๕๒๓) ผู้ที่อพยพได้จ้างทำและถูกกลืนเข้ามาอยู่ในตลาดแรงงานอุดสาหกรรม การอพยพพังกล่าวก่อให้เกิดความต้องการบริการสาธารณูป-โภคในเมืองเป็นอย่างมาก เช่น การขนส่งสาธารณะ การเคหะสำหรับผู้มีรายได้ต่ำ โรงเรียน ไฟฟ้า และประปา เป็นต้น ในช่วงปี- ปัจจุบันนี้ (๒๕๒๕-๒๕๒๖) ตลาดแรงงานจะก่ออยู่คงที่หรือลดตัวลง

อุดสาหกรรมสิ่งทอซึ่งก่อนนี้ต้องการแรงงานมาก ได้ลดการผลิตลงร้อยละ 20 นั่นคือมีการสูญเสียสมรรถนะในการทำงานไปร้อยละ 20 แต่ความกดดันจากชนบทก็ยังคงมีอยู่ต่อไปเนื่องจากครัวเรือนพื้นที่มีจำนวนมากขึ้นมุ่งหน้ามาแสวงหางานซึ่งมีอยู่ลง เหล่านี้กลับกลายเป็นความจริงที่ขัดกันอย่างไม่น่าจะเป็นไปได้ เช่น การส่งเสริมอุดสาหกรรมในเขตกรุงเทพมหานคร กลับทำให้คนว่างงานเพิ่มขึ้นมาก เพราะจำนวนผู้สมัครงานทวีขึ้นรวดเร็กว่าจำนวนงานที่มีให้ทำ และพร้อมกับปัญหาการว่างงาน ก็ยังมีปัญหาอื่น ๆ ด้วย กับโครงสร้างพื้นฐานของเมืองเพิ่มขึ้นด้วย (เช่น ประปา ไฟฟ้า ถนน) เนื่องจากคนใหม่ ๆ ที่มาอยู่ในเมืองเหล่านี้ไม่ได้เสียภาษี จึงทำให้ฐานภาษีไม่เพิ่มขึ้นพอที่จะขยายบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้

แต่ในความมีความซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ไม่ได้วางแผนไว้เหล่านี้ ก็ยังมีโควิดที่เกิดจากการไม่ได้วางแผนไว้อีกด้วยเหมือนกัน กล่าวคือ ความโควิดที่ประเทศไทยสามารถส่งแรงงานด้านก่อสร้างและแรงงานด้านบริการไปบังคับวันออกกลางได้ อันทำให้คนงานของเรามาได้งานทำกว่า 200,000 คน และช่วยลดคุณภาพการค้าต่างประเทศได้เป็น倍กว่า 100 ล้านบาท⁴ อันเป็นการผ่อนคลายความกดดันในเรื่องของการว่างงานลงในช่วงเวลาปัจจุบัน แต่สำหรับอนาคตด้านนี้ ความหวังดูไม่แน่ใจนัก เพราะเวลานี้ประเทศไทยในภาคพื้นตะวันออกกลางกำลังตัดตอนรายจ่ายการพัฒนาประเทศลง เนื่องด้วยรายได้จากน้ำมันของประเทศไทยเหล่านี้กำลังลดลง

เพื่อแก้ปัญหาการว่างงานอันเกิดจากการอพยพของคนในชนบทเข้ามายังเมือง รัฐบาลได้ค้างงบประมาณไว้ 2 พันล้านบาทสำหรับโครงการสร้างงาน (ลดลงจากงบประมาณปีก่อนซึ่งดังไว้ 3 พันล้านบาท)⁵ ในปี พ.ศ. 2522 มีรายงานทางสถิติว่า ผู้อพยพเข้ามายังกรุงเทพมหานครที่ได้จ้างทำโดยรัฐบาลช่วยเหลือโดยตรงนั้นมีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 5 ทั้ง ๆ ที่ระบะนั้นอยู่ในช่วงที่มีงานทำมาก แต่ขณะนี้มีคนว่างงานเพิ่มขึ้น ความหวังยังอาจจะมีอยู่บ้างหากกว่า (1) การส่งเสริมให้มีงานทำโดยทางอ้อม เป็นไปอย่างได้ผล และ (2) การบรรจุงานโดยตรงทวีขึ้นในระยะนี้

จุดเน้นของรัฐบาลคือการประเดิมมากขึ้นอีกนิด ในการที่เลือกเห็นว่าการอพยพดังกล่าวเป็นปัญหาของชนบท ยิ่งกว่าเป็นปัญหาของเมือง นับแต่ปี พ.ศ.2478 เป็นต้นมาที่รัฐบาลมีแผนที่จะปฏิรูปที่ดินใหม่ แต่แผนนั้นก็เป็นเพียงแผนในกระดาษ⁷ แผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520–2525) กำหนดนโยบายที่จะให้การอพยพเข้ามายังลดลงและส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคทุกรูปแบบ แต่ก็ล้มเหลวเพราะมิได้กำหนดแผนขึ้นไว้ ดังนั้นจึงไม่มีการปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว⁸

แต่เท่าที่ชี้วิงแล้ว เราสามารถมองปัญหา เข้าไปเกี่ยวข้องกับปัญหา ร่างแนวทางและเม็ดคำนินการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องมีการวางแผนก็ได้ แผนนั้นจะเริ่มให้ก็ต่อเมื่อได้ทราบปัจจัยอันเป็นภูมิหลังและเป็นสาเหตุของสภาพการณ์ปัจจุบันแล้วเท่านั้น

ส่วนการปฏิบัตินั้นควรเริ่มขึ้นต่อเมื่อเข้าใจถึงผลที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดแล้ว และควรปฏิบัติต่อเนื่องกันไปโดยมีการติดตามผลทุกระยะ การกระทำใด ๆ ที่มิได้รับถ่วงดามนี้เรียกว่าเป็นเพียงการวางแผนบางส่วนเท่านั้น

การวางแผนเพียงบางส่วน

สำหรับปัญหาการจราจรในกรุงเทพมหานครนั้นมีผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศหลายกลุ่มเข้ามาศึกษาเพื่อพิจารณาตัดสินใจว่าควรจะแก้ปัญหานี้อย่างไรดี กลุ่มเหล่านี้ได้เสนอรายงาน เด็กไม่เคยมีการปฏิบัติตามรายงานเหล่านั้น ตำรวจจราจรได้ติดตั้งไฟจราจรเพิ่มขึ้นและติดตั้งระบบควบคุมไฟจราจรมากขึ้น แต่การจราจรก็ยังดีดี ก่ออุบัติเหตุขึ้นเพื่อให้เกิดคลาดไปได้ มีการสร้างสะพานลอยเพิ่มขึ้นอีก แต่เด็กไม่ผลเพียงที่ทำให้การจราจรที่คับคั่งชราบดูนี้ หายไปคับคั่งคงทางแยกจุดดีไปท่านั้น ถนนซอย ถนนรถเดินทางเดียว ทางด่วนที่ยกขึ้นสูง ทางข้ามและสะพานสาธารณะเพิ่มความบุกเบิกแทนที่จะช่วยให้การจราจรอไหลลื่นสะดวกขึ้น ความคืบหน้าในการแก้ปัญหานี้เป็นไปอย่างจำกัดมากหรือไม่ก็ข้ามขั้นตอนเจึงทำให้ไม่ได้ผล สรุปที่เห็นได้ชัดที่คือมีรถมากเกินไปแต่มีถนนน้อยเกินไป รายงานการศึกษาปัญหาการจราจรซึ่งให้เห็นว่าในกรุงเทพมหานคร มีรถชนต์จดทะเบียนเป็นจำนวนมากเกินกว่าที่จะเส้นอยู่ในถนนเท่าที่มีอยู่ในเวลาเดียวกัน

มาตรการแก้ปัญหาที่เห็นชัดและเหมาะสมก็คือ การเพิ่มพื้นที่ของถนนเมืองที่ต้องทำลายทรัพย์สินของเอกชน หรือไม่ก็ลดจำนวนรถชนต์ในเขตเมืองลง แต่เด็กไม่มีรัฐบาลใดกล้าพอที่จะเสี่ยงทำความบุกเบิกให้แก่ฐานกำลังของคน (ผู้เป็นเจ้าของรถชนต์และเจ้าของทรัพย์สินในกรุงเทพมหานคร) ดังนั้น จึงไม่มีการแก้ปัญหาอย่างตรงจุด ในสิ่งโปรดซึ่งมีรัฐบาลที่กล้าใช้วิธีรุนแรง ได้ใช้วิธีบังคับให้พลเมืองมوبرถกันเก่าให้รัฐก่อนที่จะอนุญาตให้นำรถกันใหม่อ้อมความเส้นบนถนนได้ อันมีผลให้การจราจรสบายนต์อยู่ในระดับที่ไม่เพิ่มขึ้น ปฏิบัติการ เช่นนี้คงเกิดขึ้นไม่ได้ในกรุงเทพมหานคร

ในโลกเรานี้มีตัวอย่างแผนการซึ่งจัดทำสำเร็จโดยบรรษัทมากยิ่งกว่าแผนการที่ทำสำเร็จโดยนักบุญ การมีมนابุรุษอย่างคนนี้เกิดขึ้นหนึ่งคน ย่อมมีบรรษัทมากยิ่งอีกเด้อ ก็เกิดขึ้นได้ถึงสิบคน และคนทั้งสองประเภทนี้เองก็ถูกมองเป็นผู้วางแผน ประวัติศาสตร์แสดงให้เราเห็นว่า กิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นถูกโซ่ สืบทอดกันมาหลายชั่วศตวรรษ โดยบุคคลเหล่านั้นสร้างกิจกรรมสืบทอดจากผลงานและแผนการของผู้อ่อนต่อ ๆ กันมา ตัวอย่าง เช่น วิวัฒนาการทางกฎหมายเพื่อประชาชนไปโดยที่เกิดขึ้น

จากสนธิสัญญา Magna Carta ของอังกฤษจนกระทั่งถูกยกมาเป็นรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐอเมริกา หรือการวิวัฒนาการของอาณาจักรไทยที่สืบทอดกันมาจากสมัยสุโขทัยที่ยังคงถูกใช้บัน

มีอยู่ปอยครั้งที่เหตุการณ์ด่าง ๆ ได้สักท้อนให้เห็นสภาพของบุคคลนั้น แต่ในบางครั้งก็อาจไม่เป็นเช่นนั้นก็ได้ เหตุการณ์เหล่านั้นได้ก่อให้เกิดการกระทำด่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากการสั่งสมพังและอาจชี้ยังคงอยู่ขวนขวายกันที่คาดหวังไว้แต่แรกก็ได้ Attila จักรพรรดิแห่งชนชาติชั้น เมื่อถูกปิดกั้นด้วยกำแพงใหญ่ของจีนจนไม่อาจรุกเข้าไปทางตะวันออกได้ ก็ได้ทางทั่วทุกสถานที่รวมตัวกัน นำความพินาศไปสู่อาณาจักรนั้น และเริ่มเปิดบุกมีดทางประวัติศาสตร์ซึ่งดำเนินอยู่นานกว่าหนึ่งพันปี รัชชีสมัยพระเจ้าชาร์ลซึ่งทำการริบอนชาวเชื้อชาติให้กลับด้วยตัวของ他自己 ให้รัชชี Dreyfus (ผู้เป็นเชื้อชาติ) และมีผลให้ Theodore Herzl ผู้เห็นเหตุการณ์ในกรณีเพิ่มโอดนี้เกิดความคิดเรื่องลัทธิ Zionism วันเป็นความคิดที่ว่าชาวเชื้อชาติจะมีคืนแคนอิสราของคนเอง เมื่อกิจกรรมโลกครั้งที่ 2 ชะตกรรมของชาวเชื้อชาติทางภาคตะวันออกได้ก่อให้เกิดพังบีบังคับให้อังกฤษจำต้องปล่อยคืนแคนาเลสไตน์ให้ชาวเชื้อชาติไปตั้งหลักแหล่งใหม่ และก็ไม่น่าแปลกใจเลยที่อิสราเอลกับไซเรนรัสเซียได้กล่าวเป็นศัตรูกันอย่างฉุกเฉิน

พร้อมกับตัวอย่างที่ยกมาอ้างแล้วนั้น ได้มีเหตุการณ์ที่น่าหาดหัวน้อยมากหมายครั้งที่แผนการทำให้เกิดปัญหานักอิสาน แต่แผนการนั้นก็ทำให้คนของเพลีย อังกฤษได้สถาปนาอาณาจักรที่เป็นปรปักษ์ขึ้นในอเมริกาเหนือ โดยการวางแผนส่งพลเมืองที่เข้าใจออกห่างออกไปนอกประเทศอังกฤษ ซึ่งได้นำไปสู่การปฏิวัติของชาวอเมริกันต่ออังกฤษในระยะต่อมา สิ่งที่เป็นแผนที่ดีสำหรับอนาคตอันไกลล้าน อาจจะเป็นแผนที่ไม่ดีก็ได้ในเมื่อเวลาล่วงเลยจากช่วงระยะเวลาหนึ่งไป อนาคตอันนั้นแม้ว่าทุกคนจะเห็นพ้องต้องกันว่ากรุงแก้ปัญหานี้เป็นจุบันให้อุ่นลงไป มีความสำคัญยิ่งกว่าการแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตก็ตาม อย่างไรก็ได้จำต้องมีความสมดุลย์กันระหว่างวิธีแก้ปัญหานี้เป็นจุบันกับวิธีแก้ปัญหานี้ในอนาคต

ปฏิบัติการของรัฐบาลเมื่อพลาดเปาหมายไป ก็นับว่าเป็นความล้มเหลวที่ชัดแจ้งที่สุด การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จริงแล้วนั้น นักจะเป็นปฏิบัติทางการเมือง ตามธรรมดานะเล็กการเมืองเป็นวิธีแก้ปัญหาที่ได้ผลสำหรับปัญหาที่ไม่มีทางเก้ออย่างอ่อนอัก ประกาศของกรมประชาสัมพันธ์อาจใช้เป็นเครื่องอุดหนุนช่องว่างระหว่างการแก้ปัญหานับตัวปัญหานั้นได้ ทั้ง ๆ ที่ประกาศเหล่านั้นก็มักจะเป็นเพียงความเห็น เมื่อความกดดันของนักศึกษาทำให้ นร.ว.คึกฤทธิ์

ปราโมช นายกรัฐมนตรีสมัยนั้นต้องขอให้สหราชอาณาจักรไปจากประเทศไทย ได้มีการรายงานข่าวว่าเรื่องนี้เพิ่งจะพัฒนาไปทั่ว แต่ในสมัยรัฐบาลชุดต่อมาเมื่อมีการอนุญาตให้ทหารเมืองอังกฤษลับเข้ามาอีกหนึ่งรัฐบาลไม่ได้ประกาศให้ประชาชนทราบ เนื่องจาก การตีสองหน้า เช่นนี้ การเมืองในลักษณะดังกล่าวจึงมักเป็นวิชาที่ไม่เกิดประโยชน์สำหรับนักสังคมสังเคราะห์ผู้ที่ปรารถนาจะติดตามดูการปฏิบัติตามแผนและความสำเร็จตามแผนมากกว่า

แพทย์ศาสตร์อาจเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนยิ่ง มีการบันทึกเกี่ยวกับการปฏิวัติของวิชาชานี้ไว้ โดยเปรียบเทียบกับมาตรฐานบริการทางมนุษยธรรม เมื่อรัตน์การเปลี่ยนแปลงทางการแพทย์เกิดขึ้นอย่างรุนแรงเป็นครั้งคราว เมื่อ Louis Pasteur เสนอฤทธิภัยของเขากับเชื้อโรค ที่ได้รับการต่อค้านจากสถาบันแพทย์ และเมื่อนายแพทย์ Semmelweis เสนอว่าแพทย์ที่ดัวสักปักเป็นพาหะเบื้องต้นที่ทำให้เด็กเป็นโรค เขาถูกเพื่อนแพทย์ด้วยกันโกรธต่อ เมื่อมีการโต้เถียงกันอย่างรุนแรงแล้ว คณะกรรมการดูแลเด็ก จึงได้รับอนุญาตให้ทำการคืนคืนว่าคลอง ในการคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นนั้นหรือที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก ก็คือ การที่ผู้ค้นคว้าจะต้องบินขั้ดอย่างโดดเดี่ยวท่านกลางการต่อค้านของชนชั้นอันเป็นการบีบบังคับให้คลายเป็นคนหัวรุนแรง ซึ่งมีผลทำให้สถาบันแตกแยกเนื่องจากการมีความคิดแตกต่างกันอย่างสุดขั้น และในที่สุดก็มีการรวมกลุ่มกันใหม่ภายใต้วิธีการใหม่อีก⁹

บุคคลเช่นที่กล่าวมานี้มีความเครียดอย่างใหญ่หลวง และตามปกติมักจะอยู่ในบทบาทของผู้คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ Marx, Freud และ Einstein ถูกบุคคลของเขารอต่อหลอมให้เป็นตัวละครและดังนั้นจึงมีเชื้อเสียงสืบทอดลงมาจนถึงสมัยของเรา แต่ในบางรายบุคคลเหล่านี้ก็เสียใจในความเป็นผู้นำของตนในระยะต่อมา เช่น ทั้ง Sarakarov แห่งโซเวียต และ Oppenheimer แห่งสหราชอาณาจักรนิยมสันติภาพหลังจากได้เคยเป็นผู้พัฒนาอาวุธปรมาณูอย่างได้ผลสำหรับประเทศของตน เมื่อในนานมาแล้ว Arthur Otis ผู้ริเริ่มความคิดและการทดลองเกี่ยวกับ ไอลิคิว ที่ได้ปฏิเสธสิ่งที่เขาคิดขึ้น โดยกล่าวว่าบันด์นี้มีการใช้สิ่งนี้เพื่อจำแนกและจำกัดสมรรถนะซึ่งกว่าที่จะใช้เพื่อชัยชนะเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ นั่นคือ ชะตากรรมของมนุษย์ได้ถูกลายเป็นเป้าแห่งความคิดในเรื่องนี้ไป

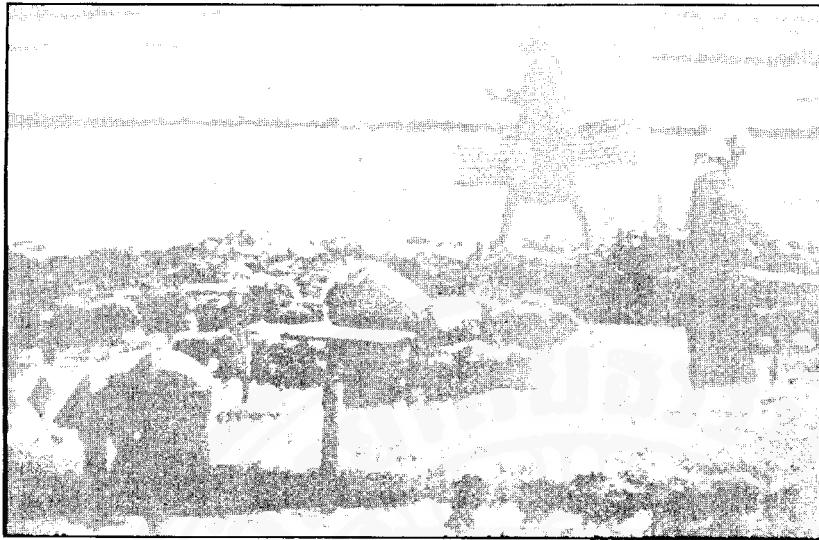
การใช้อำนาจเป็นสิ่งดึงดูดใจมหาชน Julius Caesar, Napoleon และ Mussolini ขึ้นโดยอ้างในสมัยที่มีวิกฤติการทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง บุคคลเหล่านี้ได้สร้างฐานอำนาจขึ้นในการสังคาม และได้ปฏิรูปรัฐบาลของเขาราให้การใช้อำนาจขาดสั้งไปทั่ว และประชาชนพลเมืองก็ยกย่องเดิมทุกคนเข้า บัมมีผู้จัดทำร้ายลึกซึ้งของผลสุขุมดี ธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ได้บริหารการปกครองแบบเผด็จการและคุณปู่ต้องห้ามนายแพทย์พันคน แต่เป็น

เพราะท่านได้枉古ภูมิที่ให้มีการเคารพต่อความสงบเรียบร้อย และต่ออำนาจหน้าที่ของรัฐบาล นอกจากเหตุผลดังกล่าวแล้ว ยังมีผลสุขุมดี บังใช้พลังงานบุคคลิกภาพของตนเองสร้างความประทับใจให้แก่สังคม โดยแทนจะไม่ได้ใช้ประโยชน์จากคณะกรรมการมาใช้วางแผนหรือพยายามผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเขาเองเป็นผู้ริเริ่มนำมาใช้ในบรรยากาศของระบบราชการในประเทศไทย

ผลก็คือ บุคคลเหล่านี้เป็นแผนการของตนเอง และเมื่อเหตุการณ์คลื่นไหว้ไปกินกันว่าที่เขาระบุคุณหรือเข้าใจได้ เขายังลืมอ่านจด และไม่มีรายนามแทนที่ สาเหตุสำคัญที่เป็นเหตุนี้เพราะภาระการณ์คับขันซึ่งก่อให้เกิดฐานอำนาจนั้นบดันไม่มีอีกต่อไปแล้ว การเรียกร้องให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยโดยเสียสละเสรีภาพส่วนตัวนั้นมีประวัติความเป็นมืออ่อนยืดยาว และผู้เดียวการก่อว่างไวพอดีจะใช้การเรียกร้องเช่นนั้นเป็นเครื่องกำจัดการกระทำต่าง ๆ ของคน หัวจาก Hitler มาถึง Marcos ประธานาธิบดีที่จะได้รับคำอကอกล่าวให้ทราบว่าพวกเขากลุ่มนี้ในสังคมที่มีคน ต้องการที่จะได้รับการชี้แจงให้รู้ว่าการควบคุมนั้นมาซึ่งความสงบสุข แต่แล้วการควบคุมนั้นเองก็อยู่ในมือของผู้เดียวจัดการ ผู้ซึ่งตัดทิ้งในการใช้คำว่าอย่างเงนจัดและการใช้คำอุทธรณ์ของโน้มใจประชาชน ทำให้ผู้เดียวจัดการทุกคนมักถือรายภูรังหลังด้าไม่ใช่ตัวเขากองที่พร้อมใจ ผู้เดียวจัดการทุกคนมักถือรายภูรังหลังด้าไม่ใช่ตัวเขากองที่พร้อมใจ แต่เวลาคนนักก็เห็นว่า การกระทำซึ่งนั้นเป็นอันตราย น้อยกว่าการขาดการควบคุม การที่ยอมผลสุขุมดี มีอนุภรรยา ก่า 50 คนนั้นกลับได้รับความเห็นใจ ส่วนผู้นำที่ใช้เหตุใช้ผล ยึดมั่นในคุณธรรมการณ์สำคัญและบริหารงานโดยผ่านคณะกรรมการต่าง ๆ ประชาชนกลับเห็นกันว่าเป็นผู้อ่อนแอด และผู้นำเช่นนี้ก็ถูกยุบเสียอำนาจไปอย่างง่ายดาย ดังเช่น ม.ร.ว.สันย์ ปราโมช อัศวินัยกรัฐมนตรีที่มีอันเป็นไปเช่นนั้นถึงสองครั้ง

การวางแผนที่ไม่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง

การวางแผนกับจริยธรรมนั้น มีแนวโน้มที่จะตรงกันข้าม กันอย่างสุดขั้น จริยธรรมเป็นส่วนประกอบที่จำเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม-ศาสนา และจะไม่บรรลุผลจนกว่าจะมุ่งคิดดันให้ปัจจัยนักบุคคลปฏิบัติตาม การที่รัฐบาลปราบปรามการต่อรายภูรังหลัง การใช้อิทธิพลในทางที่ผิด การพนันและการลักลอบค้าของเดือน แต่ไม่ได้ผลอย่างควร แม้ว่าคำว่าจะมุ่งหน้าปราบปรามอยู่ตลอดมา พลเอก ลิทวิช จิราโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจหยุดหรือลดการแข่งม้าได้ แต่ก็ไม่อาจทำให้การพนันออกกฎหมายเพ่งม้าหยุดลงได้ การออกกฎหมายแบ่งของรัฐบาลนั้น ลดลงได้จากเดือนละสามครั้งเป็นสองครั้ง แต่การเล่นหวย

ให้ดันกีบังคงมีต่อไป พลเอกสิทธินอกบี้ไม่อนุญาตให้ปิดบ่อน้ำในที่พักอาศัยได้ แต่ก็ไม่อาจทำให้ป้อนการพัฒนาที่ลักษณะเปิดเด่นในกรุงเทพฯ หมุดศูนย์กลางได้ การพัฒนาคือเหมือนจะเป็นของธรรมชาติไปเสียแล้วสำหรับวัฒนธรรมไทย เช่นเดียวกับการคัดโกงในการสอบไอล์ การซื้อคะแนนเสียง และการหลบเลี่ยงภาษีอากร ทราบได้ที่ประชาชนนิยมชอบการได้เงินทองมาจ่าย ๆ และรู้สึกว่าไม่จำเป็นที่จะต้องเชื่อฟังข้อบังคับอันไม่มีประสิทธิภาพของหอคดいやช้างซึ่งห่างไกลจากสภาพความเป็นจริงของชีวิต สถานการณ์แบบนี้จึงยังคงมีอยู่ต่อไป การที่รัฐบาลเรียกร้องให้เปลี่ยนนิสัยซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันเคยชนิดแล้วนั้น ก็เท่ากับรัฐบาลบุกจัดการหาวิธีแก้ไข ย้อนเป็นการดีกว่าหากการรัฐบาลจะควบคุมสิ่งชั่วร้ายเหล่านี้เสียเอง เนื่องจากนั้นที่ฟรั่งเศสเคยควบคุมโดยการดังหน่วยราชการและออกกฎหมายบังคับเดียวกับโซเวียต และเช่นที่อังกฤษควบคุมการพัฒนาและยาเสพติด

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงที่มีแผน แม้แต่จะเป็นการวางแผนแบบทั่วๆ ไป ก็อาจจะผลลัพธ์เป็นอย่างมากได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นการตอบสนองการกระทำหรือเพื่อเหตุผลอื่น ๆ

ญี่ปุ่นพบว่าคนของตากอยู่ในบรรยายการลดลงที่ไม่สู้จะคล่องตัวนัก ด้วยความเจนจัดทำให้ญี่ปุ่นเขิดต่อรองต่อความต้องการที่ต้องการลดลง 20 สาระญี่ปุ่นนั้นไม่สามารถด้วยรถให้เกิดความต้องการที่ต้องการลดลง ญี่ปุ่นได้เลยแม้มีเครื่องบินที่ดี ดังนั้นรัฐบาลสาระญี่ปุ่นจึงญี่ปุ่นว่าจะใช้วิธีกำหนดโครงสร้างทางการค้าด้วยญี่ปุ่นไม่ลดการส่งออกลงโดยความสมัครใจ ญี่ปุ่นอาจลดความสามารถในการผลิตได้ด้วยจ่าย เมื่อจากการประ

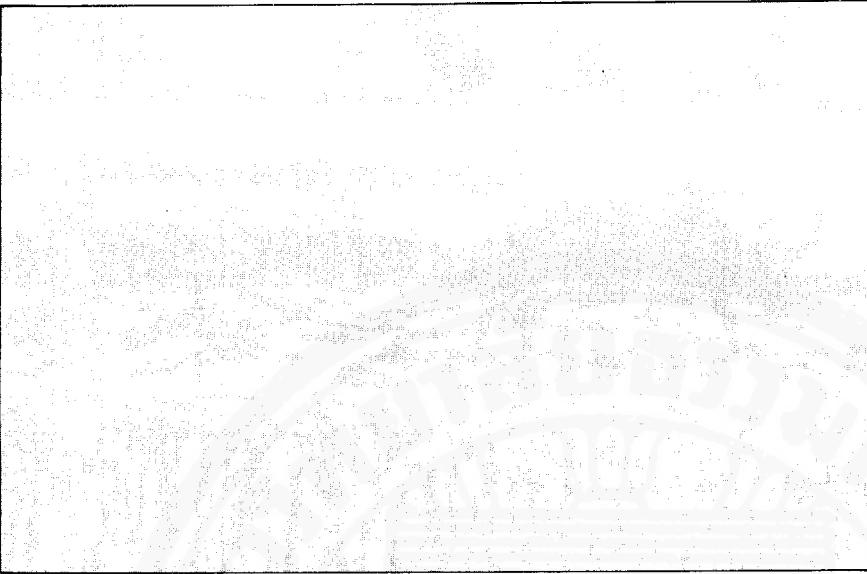
กอบรัฐยังต้นน้ำใช้เครื่องจักรทำงาน แต่แล้วօสเตรเลียก็ร้องทุกษ์ว่าการลดปริมาณเหล็กกล้าที่ตนส่งออก (เพื่อใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ซึ่งไม่เป็นที่ต้องการ) จะทำความพินาศให้เก่าการวางแผนเศรษฐกิจของตน หรือมีผลกระทบกับความพินาศให้เก่าความสัมพันธ์ทางการค้า อินโดนีเซียก็ร้องทุกษ์โดยเหตุผลเดียวกันในเมื่อต้องลดการส่งน้ำมันไปต่อเรือเป็นสินค้าออก ญี่ปุ่นเป็นถูกค้าสำคัญที่ซื้อขายจากประเทศไทย ยังนี้ใช้ผลิตเป็นยางรถบนต์ ซึ่งบัดนี้สาระญี่ปุ่นซึ่งต้องการญี่ปุ่นก็ไม่ต้องการ ดังนั้นญี่ปุ่นควรจะทำเฉยเมยกับประเทศไทยที่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจกับตนหรือควรจะทำไม่รู้ว่าเรื่องกันข้อเรียกร้องของสาระญี่ปุ่น? หนทางเลือกอีกทางหนึ่งคือ สาระญี่ปุ่นจะซื้อเหล็กกล้าจากօสเตรเลีย น้ำมันปิโตรเลียมจากอินโดนีเซีย และขายจากประเทศไทยโดยตรง แต่เท่าที่เป็นมาเนี่ยังไม่มีฝ่ายใดเสนอวิธีการนี้

อีกด้านอีกหนึ่งเกี่ยวกับการวางแผนแบบครอบคลุมทั้งมวล ซึ่งอยู่ภายใต้สถานการณ์อันไม่เปลี่ยนแปลง คืออุดมการวางแผนแบบนี้เป็นไปตามมาตรฐานของการเปลี่ยนแปลงที่ได้ผลอย่างใกล้ชิดอันสมควรที่ผู้วางแผนจะต้องศึกษาเอกสารต่าง ๆ ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ดังนั้นในตอนต่อไปนี้จึงควรที่จะระบุว่าการวางแผนเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ได้ผลนั้นประกอบด้วยอะไรบ้าง

ตัวแบบการวางแผน

ในหนังสือเดียวกับบทที่ 4 ของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม Lindquist¹⁰ กล่าวว่าเมื่อปีจัปภัยญี่ปุ่น 4 ประการ คือ

1. การวางแผนอย่างมีนัยสำคัญ 4 ประการ คือ จัดทำให้ผู้ได้รับข่าวสารข้อมูลนั้น ต้องดำเนินการอะไรบางอย่าง

2. ปฏิสัมพันธ์ในสังคม มีจุดมุ่งในการรวมวิธีเกี่ยวกับการรับข่าวสารข้อมูล และปฏิบัติการที่เกิดขึ้นจากการได้รับข่าวสารข้อมูลนั้น

3. การแก้ไขปัญหาของมนุษย์ เน้นในเรื่องที่ว่าทำอย่างไร ซึ่งจะให้ผู้รับข่าวสารข้อมูลนั้นรู้สึกถึงความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงและแล้วก็เกิดเช็จจำนำที่จะเปลี่ยนแปลง

4. การใช้วิธีการทางการเมือง ชูงเพ่งเลึงเกี่ยวกับเรื่องที่ว่า ใครได้อำนาจหรือสูญเสียอำนาจภายใต้การเปลี่ยนแปลงนั้น

Lindquest อธิบายว่าปัจจัยเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและก่อให้เกิดผลอย่างยิ่งหากพิจารณาในลักษณะที่เป็นกระบวนการ ตัวแบบการวางแผนดังกล่าวจะเป็นไปตามลำดับดังนี้คือ:- ประชาชน เป็นผู้มีเหตุผลอยู่เบื้องหน้า (หรืออาจจะเป็นผู้มีเหตุผลอย่างเดิมที่) และตอบสนองการให้เหตุผลเพื่อการเปลี่ยนแปลงอันเป็นเหตุผลที่พิเคราะห์แล้วเป็นอย่างดีและถูกต้อง รวมทั้งมีการค้นคว้าวิจัยติดต่อ กันมาระยะยาว มีการพัฒนาและส่งข่าวสารข้อมูลให้ผู้ที่ยังไม่ตื่นตัวแต่เป็นผู้ที่อาจยอมรับถึงใหม่ ๆ ได้ ตัวอย่างที่สำคัญคือ รถยนต์ และเครื่องรับโทรศัพท์มือถือ ซึ่งต้องใช้เวลาค้นคว้าและพัฒนาเป็นปี ก่อนที่จะนำผลิตภัณฑ์ขึ้นแรกไปดำเนินการกัน

แน่นอนที่ว่าการขาย รถยนต์อาจประสบความล้มเหลว และแม้แต่ความคิดที่ดีที่สุดก็อาจจะไม่สามารถโน้มน้าวผู้ฟังให้ทำตามได้ ในเมื่อผู้ฟังหรือผู้รับข่าวสารนั้นรู้สึกว่าความคิดนั้น ๆ เป็นภัยคุกคามตน (ตัวอย่าง เช่น การ “ขาย” ความคิดเรื่องการทำหมันให้แก่ชาวมุสลิมหรือชาวคริสต์ เป็นต้น) ดังนั้นจึงต้องมีการวิจัยเกี่ยวกับผู้รับฟังข่าวสารข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายและความต้องการของเขาเหล่านั้น ผู้ฟังทั้งหลายย่อมมีลักษณะการเหมือน ๆ กัน โดยทั่วไป มีเพียงไม่กี่คนที่เป็นผู้ต้องการเปลี่ยน

แปลงอยู่เสนอ ผู้ที่จะปรับตนได้จ้างนั้น มีอยู่เพียงร้อยละ 12 ถึงร้อยละ 15 ส่วนใหญ่แล้วจะยังล้าหูโดยจะเข้าร่วมด้วยก็ต่อเมื่อมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้นแล้ว นอกจากนั้น ยังมีพวกลากก้ามซึ่งจะต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจนกว่าตนจะชนะ ฯ ทุกคนจะทำหรือรับอาสาสิ่งใหม่ ๆ ในการจัดการกับแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องใช้วิธีการให้ข่าวสารข้อมูลที่เกิดดันมากขึ้น โดยให้ความสนใจในตัวบุคคลอย่างใกล้ชิด ยิ่งขึ้นเพื่อจะให้ได้รับการสนองตอบอย่างได้ดั่ง การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกลุ่มพื่อนร่วมรุ่น ครอบครัว และมิตรสหายท่า�ันที่จะทำให้ทุกคนในกลุ่มนี้มีความคิดอย่างเดียวกันได้

ขั้นที่สามที่ควรเพ่งเลิงก็คือ วิธีการที่จะให้บุคคลได้รับข่าวสารข้อมูลหลังจากที่ได้รับการกดดันบีบบังคับจากสังคมแล้ว สิ่งกระตุ้นเหล่านี้มักจะเป็นสิ่งตอบแทนซึ่งแม้แต่ตัวบุคคลเองก็ไม่ยอมรับว่ามีอยู่ ลังกระตุ้นเหล่านี้คือความรู้สึกพึงพอใจ ความต้องการที่จะอยู่ภายใต้อิทธิพล ความติดกันง่ายและความมกลัว เมื่อตอกย้ำในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป คนเราจะแสดงออกน้ำเสียงอุปนิสัยที่แท้จริง อดใจและความห่วง忡เคร่ง สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ และจะต้องอาศัยความพยายามอย่างสุดขีดและด้วยวิธีการเฉพาะตัวหรือแม้แต่วิธีการทางจิตวิทยา

ถ้าการให้ข่าวสารข้อมูลอย่างทันสมัยและการใช้วิธีการทางจิตวิทยาอย่างชาญฉลาดซึ่งไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้แล้ว ที่จำเป็นต้องหันไปใช้วิธีการทางการเมืองเป็นวิธีสุดท้าย โดยการใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือกดดันบีบบังคับให้ปัจเจกบุคคลปฏิบัติตาม อาจจะทำให้ผู้ลากก้ามทั้งหลายยอมเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลงได้ คนกลุ่มน้อยที่ไม่เห็นด้วยนี้ นักจะประสบความลำบากกีเพียงแค่คราวเท่า

ที่พวงมาลัยในฐานะที่อ่อนแอด แต่ต่อเมื่อเข้าได้รับการเปลี่ยนแปลงแล้วเขาก็จะใช้อ่านจอย่างเดียวกันกับที่เขาต้องทนมาแล้วนั้น บังคับกดดันให้กันอีกน้ำหนึ่ง ในกลุ่มนี้ความเห็นคล้ายความด้วย

ตัวอย่างการวางแผนที่ก่อความนั้น เรียกร้องให้มีการเชื่อมโยงกันระหว่างการปฏิบูรณ์ต่อกันขั้นตอนกับการวิจัยที่มีอยู่ในขณะนี้ และการพัฒนาเพื่อให้เกิดข่าวการปฏิบูรณ์ด้านกฎหมายดังท่องเท่านะสมเพื่อให้ผู้รับข่าวสารเข้ามามีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงที่วางแผนไว้ แล้ว และระหว่างที่มีการดำเนินการตามขั้นตอนทั้งสี่ขั้นนี้ ควรให้กลุ่มที่เป็น “วิทยากร” ตอบรับฟังและปรับปรุงข่าวสารข้อบัญญัติลดเวลาเพื่อให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างได้ผล

สถานการณ์ที่ไม่เปลี่ยนแปลง

Thomlinson กล่าวว่า “ประวัติการคุกกำเนิดในประเทศไทย นับเป็นประวัติสั้น ๆ (เพิ่งเริ่มขึ้นเมื่อ ค.ศ.1964 หรือประมาณนั้น) แต่นับเป็นเรื่องที่น่าดึงดูด นี้ข้อขัดแย้ง และเป็นที่น่าสนใจสำหรับ “คนภาษาไทย”¹¹ กับเป็นเรื่องความสำเร็จในการวางแผนแบบ “ทั้งมวล” อีกด้วย

ระหว่างสังคมโลกครั้งที่ 2 นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้นประกาศว่า จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องมีพลเมือง 100 ล้านคน จึงจะทำให้ชาติไทยเข้มแข็ง¹² (เวลาหนึ่งประเทศไทยมีพลเมือง ราว 17 ล้านคน) ในปี พ.ศ.2499 รัฐบาลได้ให้เงินเพิ่มแก่ครอบครัวที่มีลูกมากเพื่อเป็นสิ่งจูงใจ แต่ต่อมาในปี พ.ศ.2501 ธนาคารโลกได้ข้อร้องให้รัฐบาลไทยชดอัตราการเกิด ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจลง ในการประชุมลับของคณะกรรมการรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2504 มีการแฉลงนโยบายว่า “ให้การคุมกำเนิดเป็นเรื่องที่ประชาชนควรปฏิบัติด้วยความสมัครใจ เพราะประชาชนควรระหนักถึงสถานะของตนเอง และรู้ว่าดูดความมีบุตรก็คุณ ส่วนการให้กำเนิดนั้นเรื่องการคุมกำเนิดนั้น อนุญาตให้ทำได้และเป็นสิ่งที่ควรทำ หากแต่ไม่ควรทำย่างเปิดเผย”¹³ ในเวลาหนึ่งประเทศไทยมีพลเมืองเกินกว่า 27 ล้านคนเล็กน้อย โดยมีอัตราพิมร้อยละ 3.2 ต่อปี มีคนจำนวนไม่น้อยได้แหงงว่า การคุมกำเนิดจะนำไปสู่การพิດศีลธรรม นั่นก็คือ การมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ที่ไม่ใช่คู่สมรส และคนจำนวนมากหังเชื่อว่าการมีพลเมืองมากจะนำมาซึ่งแสนยาเสื่อมและการอาชญากรรม

ในกลาง พ.ศ.2503 คณะแพทย์ศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เริ่มดำเนินการคุณกำนิดโดยวิธีใช้ห่วงชนม์ชื่อเสียงเป็นเด่นในโลก ทั้ง ๆ ที่ฝ่ายรัฐบาลยังคงเฉยเมยและถูกใจไม่ดีในการเมืองอยู่บ่อย ๆ ใน พ.ศ.2511 กระทรวงสาธารณสุข ได้ปิดแผนกว่างแผนครอบครัวและเป็นผู้นำองค์กรอื่น ๆ ในการส่งเสริมการคุณกำ

เนื่องโดยใช้พุทธกรรมและพยาบาล (โดยไม่ต้องให้แพทย์รับรอง) เพื่อสั่งยาและแนะนำการใช้ยาคุณกำเนิด ซึ่งประชาชนมักจะเลือกใช้มากกว่าวิธีใช้ห่วง สำนักในประเทศ พ.ศ.2513 ประกาศว่า ประเทศไทยมีผลเมื่อ 35 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 ต่อปี บัดนี้มีการส่งเสริมการคุณกำเนิดได้อย่างเปิดเผย ในพ.ศ.2514 Thominson หวังว่าภายใน พ.ศ.2523 อัตราการเกิดในประเทศไทยจะเหลือเพียงพันละ 30-35¹⁴ ในปี พ.ศ.2524 อัตราการเกิดจริง ๆ คือ 28.8 โดยจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.1¹⁵ ใน พ.ศ. 2514 นั้น ผู้พยากรณ์ส่วนใหญ่คาดการณ์ว่าภายใน พ.ศ. 2523 ประเทศไทยจะมีผลเมื่อ 49 ล้านคน แต่จริง ๆ แล้ว ใน พ.ศ. 2524 ประเทศไทยมีประชากรเพียง 47 ล้านคน และในปี พ.ศ. 2526 ประชากรของประเทศไทยมี 49.4 ล้านคน มีอัตราการเกิดพันละ 26 และอัตราประชากรเพิ่มสูตริร้อยละ 1.8 ต่อปี¹⁶ และเมื่อถึงปี พ.ศ.2529 ก็จะบรรลุถึงเป้าหมาย คือ มีอัตราการเพิ่มผลเมื่อเป็นเพียงร้อยละ 1.5 ต่อปี

ท่ามกลางสถิติดังกล่าว เป็นความพ่ายแพ้มของคุณเมชัย วีระ-
ไวยยะ มากกว่าใคร ๆ ในความสำเร็จของงานนั้น ลังที่คุณเมชัย
ให้ดำเนินการก็คือ บริการวางแผนครอบครัว โดยใช้ชุมชนเป็น
ฐาน คนทำงานกลุ่มนี้ได้รับค่าที่อยู่ใหม่บ้าน 16,000 หมู่บ้าน
(มีชานา เจ้าของร้านค้า คนทองผ้า คนขายของเร่) ให้เริ่งคุณ
กำเนิด คุณเมชัยใช้คนที่ชุมชนไว้วางใจและนับถือเป็นแก่นนำ 17

ในที่นี้จะไม่ขอกล่าวถึงวิธีการของคุณมีชัยโดยละเอียด แต่
ควรรับผิดชอบดังตัวแบบของการเปลี่ยนแปลงใน 4 ระดับ ซึ่งคุณมีชัย
นำมาใช้ ก้าวๆ ก้าวๆ

1. ជាត្រូវការណ៍ដែលមានបញ្ជីថា “មីត្តភាពរបស់ខ្លួន” និង មីត្តភាពរបស់ពួកគេ នឹងបានចូលរួមជាមីត្តភាពរបស់ខ្លួន ប្រចាំឆ្នាំ។
 2. កុម្ភីទីផ្សារ និងកុម្ភីទីផ្សារ នឹងបានចូលរួមជាមីត្តភាពរបស់ខ្លួន ប្រចាំឆ្នាំ។
 3. កុម្ភីទីផ្សារ និងកុម្ភីទីផ្សារ នឹងបានចូលរួមជាមីត្តភាពរបស់ខ្លួន ប្រចាំឆ្នាំ។

คุณมีชัยยังคงดำเนินการกดดันต่อไป คุณมีชัยແດลงถึงการ
คุณดำเนินดือ่างเปิดเผยมาโดยตลอด นอกจากนั้นชัยคงอยู่ปรับปรุง

และเสริมต่อข่าวสารข้อมูล หรือสร้างคำขวัญดังกล่าวขึ้นเพื่อให้เกิดบรรยากาศใหม่ ๆ สำหรับการคุณกำเนิด รวมทั้งการเรียกร้องใหม่ การทำแท้ทั้งสำหรับสตรีที่ตกอยู่ในฐานะล้าบาก

บทสรุป

สิ่งที่น่าสังเกตก็คือ ความรอบคอบของรัฐบาลในเรื่องเกี่ยวกับการคุณกำเนิด รัฐบาลเป็นแก่นนำในการเรื่องนี้ “จากข้างหลัง” และไม่เคยเรียกร้องให้ประชาชนเข้ามายังต้องเลือกอาการคุณกำเนิด รัฐบาลไม่เคยทำให้ประชาชนกระบวนการเดือนเช่นกันเป็นอย่างมากด้วยวิธี

ดำเนินการอย่างรวดเร็ว และกระนั้นก็ยังประสบความสำเร็จได้มากยิ่งกว่างานประเทศ เช่น ประเทศอินเดียซึ่งดำเนินการอย่างรุนแรงมากกว่า อุทธาหรณ์จะต้องให้เห็นความสำเร็จของการกำหนดเวลาและความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบสังคมให้พร้อมที่จะรับเอาการเปลี่ยนแปลงทางuhnประเพณี แน่นอนที่การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเดิมมาเป็นสังคมสมัยใหม่ มีผลทำให้ครอบครัวมีขนาดเล็กลงและสำเร็จอย่างราบรื่น ในการเปลี่ยนแปลงเรื่องนี้เห็นได้ว่าเป็นส่วนใหญ่จะชี้ในเรื่องการวางแผนของไทยเรา

NOTES

- ¹ Eva Etzioni-Halevy and Amitai Etzioni, **Social Change: Sources, Patterns and Consequences**, 2 d. ed. (New York: Basic Book, 1973) pp. 3-54.
- ² Ibid. , pp. 177-183.
- ³ Santiphab Chindasaeng, **Migration into Bangkok Metropolis and Its Impact on Employment, 1974-1977**, (a master's Thesis, the Faculty of Economics, Thammasat-University, 1979), p.87.
- ⁴ Thaung Myine "Unemployment Major Problem for Thailand", **The Nation**, May 24, 1983, p. 5.
- ⁵ Ibid. p. 5.
- ⁶ Chindasaeng, op.cit. , p. 60.
- ⁷ Institute of Population Studies, Chulalongkorn University, **Migration in Relation to Rural Development**, (Asean-Population Programme, October 1981), p. 25.
- ⁸ Ibid. , p. 21.

- ⁹ Allen H. Barton et.al. , "Research and Pratice in Teaching and Reading", **Innovation in Education**, Matthew B. Miles ed. (New York, Columbia University, Bureau of Publication, 1964), pp. 361-398.
- ¹⁰ Jack Lindquist, **Strategies for Change**, (Santec, Calif. Perfect Web Printing, 1978), pp. 1-13.
- ¹¹ Ralph Thomlinson, **Thailand's Population: Facts, Trends, Problems and Policies**, (Chulalongkorn University, Bangkok, 1971), p. 97.
- ¹² Chaiwat Panjaphongse et.al. , **Thailand: Population-and Population Education**, (Mahidol University, Bangkok, 1976), p. 34.
- ¹³ Thomlinson, op.cit., p. 102.
- ¹⁴ Thomlinson, op.cit., p. 77.
- ¹⁵ "Reconciling Rich and Poor" **Bangkok Post Supplement: 1982 Mid Year Economic Review**, (June 30, 1982) , p.66.
- ¹⁶ Ibid. , p. 66.
- ¹⁷ "Fertility's Foe", **Time Magazine**, (March 16, 1981), p. 43.